

Opłata zryczałtowa
Starostwo Powiatowe
w Białymstoku - Podl.

Jedność NARODOWA

Biuro codzienne województwa białostockiego

86 (177)

Białystok, dnia 16 czerwca 1946

Rok III

Dlaczego jest potrzebne głosowanie ludowe w Polsce

W wyniku zwycięskiej wojny z nazizmem powstała wolna, demokratyczna Polska bez obszarów, fabrykantów i innych wrogich sił, które dzięki swej walecznej polityce, doprowadziły kraj we wrześniu 1939 r. do klęski i zniszczeń.

Przyczyną klęski wrześniowej są zjawiska przypadku, przyczyną te tkwiły w szkodliwej polityce sanacji, opierającej swój system ustrojowy, na podstawowych warstwach społeczeństwa, klasie robotniczej i chłopów, która swą pracą wykulała rozkład państwa, lecz na 18.000 obywateli i na 171 kapitalistycznych kartelach.

Wielki obszar majątków, około 100 karteli należało do kapitału zagranicznego, niemieckiego i polskiego, polscy zaś kapitaliści byli również na usługach cudziemu kapitałowi. Kartele te były pod swą opieką przemysł, jak kopalnie węgla i rudy, huty, elektrownie, stalownie, podstawowe gałęzie gospodarki krajowej.

Wszystko na zysk produkcja zakładów, była uzależniona od potrzeb gospodarczych czy politycznych kraju, a od prywatnej witalności, pragnącego olbrzymich zarobków kapitalisty.

Wielki obszar majątków, około 100 karteli należało do kapitału zagranicznego, niemieckiego i polskiego, polscy zaś kapitaliści byli również na usługach cudziemu kapitałowi. Kartele te były pod swą opieką przemysł, jak kopalnie węgla i rudy, huty, elektrownie, stalownie, podstawowe gałęzie gospodarki krajowej.

Wszystko na zysk produkcja zakładów, była uzależniona od potrzeb gospodarczych czy politycznych kraju, a od prywatnej witalności, pragnącego olbrzymich zarobków kapitalisty.

Wielki obszar majątków, około 100 karteli należało do kapitału zagranicznego, niemieckiego i polskiego, polscy zaś kapitaliści byli również na usługach cudziemu kapitałowi. Kartele te były pod swą opieką przemysł, jak kopalnie węgla i rudy, huty, elektrownie, stalownie, podstawowe gałęzie gospodarki krajowej.

Wszystko na zysk produkcja zakładów, była uzależniona od potrzeb gospodarczych czy politycznych kraju, a od prywatnej witalności, pragnącego olbrzymich zarobków kapitalisty.

Wielki obszar majątków, około 100 karteli należało do kapitału zagranicznego, niemieckiego i polskiego, polscy zaś kapitaliści byli również na usługach cudziemu kapitałowi. Kartele te były pod swą opieką przemysł, jak kopalnie węgla i rudy, huty, elektrownie, stalownie, podstawowe gałęzie gospodarki krajowej.

Wszystko na zysk produkcja zakładów, była uzależniona od potrzeb gospodarczych czy politycznych kraju, a od prywatnej witalności, pragnącego olbrzymich zarobków kapitalisty.

Wielki obszar majątków, około 100 karteli należało do kapitału zagranicznego, niemieckiego i polskiego, polscy zaś kapitaliści byli również na usługach cudziemu kapitałowi. Kartele te były pod swą opieką przemysł, jak kopalnie węgla i rudy, huty, elektrownie, stalownie, podstawowe gałęzie gospodarki krajowej.

Wszystko na zysk produkcja zakładów, była uzależniona od potrzeb gospodarczych czy politycznych kraju, a od prywatnej witalności, pragnącego olbrzymich zarobków kapitalisty.

Wielki obszar majątków, około 100 karteli należało do kapitału zagranicznego, niemieckiego i polskiego, polscy zaś kapitaliści byli również na usługach cudziemu kapitałowi. Kartele te były pod swą opieką przemysł, jak kopalnie węgla i rudy, huty, elektrownie, stalownie, podstawowe gałęzie gospodarki krajowej.

Wszystko na zysk produkcja zakładów, była uzależniona od potrzeb gospodarczych czy politycznych kraju, a od prywatnej witalności, pragnącego olbrzymich zarobków kapitalisty.

Wielki obszar majątków, około 100 karteli należało do kapitału zagranicznego, niemieckiego i polskiego, polscy zaś kapitaliści byli również na usługach cudziemu kapitałowi. Kartele te były pod swą opieką przemysł, jak kopalnie węgla i rudy, huty, elektrownie, stalownie, podstawowe gałęzie gospodarki krajowej.

Wszystko na zysk produkcja zakładów, była uzależniona od potrzeb gospodarczych czy politycznych kraju, a od prywatnej witalności, pragnącego olbrzymich zarobków kapitalisty.

Wielki obszar majątków, około 100 karteli należało do kapitału zagranicznego, niemieckiego i polskiego, polscy zaś kapitaliści byli również na usługach cudziemu kapitałowi. Kartele te były pod swą opieką przemysł, jak kopalnie węgla i rudy, huty, elektrownie, stalownie, podstawowe gałęzie gospodarki krajowej.

Wszystko na zysk produkcja zakładów, była uzależniona od potrzeb gospodarczych czy politycznych kraju, a od prywatnej witalności, pragnącego olbrzymich zarobków kapitalisty.

Wielki obszar majątków, około 100 karteli należało do kapitału zagranicznego, niemieckiego i polskiego, polscy zaś kapitaliści byli również na usługach cudziemu kapitałowi. Kartele te były pod swą opieką przemysł, jak kopalnie węgla i rudy, huty, elektrownie, stalownie, podstawowe gałęzie gospodarki krajowej.

Wszystko na zysk produkcja zakładów, była uzależniona od potrzeb gospodarczych czy politycznych kraju, a od prywatnej witalności, pragnącego olbrzymich zarobków kapitalisty.

Jesteśmy pierwszym państwem w Europie, które zniosło całkowicie kontyngenty, — wojenną formę systemu aprowizacyjnego.

Tym dziś mierzymy istotę rządów demokracji, moc i siłę żywnością Polski — tym mierzymy postęp.

Głosowanie ludowe, to głos całego narodu, który ma stwierdzić czy będziemy dalej konsekwentnie kroczyć po drodze rozwoju i postępu do silnej gospodarki i politycznie Polski, czy cofać się będziemy do okresu nędzy, wyzysku i wstecznych prądów sanacyjnej i kapitalistycznej klikki fabrykantów i obszarników.

Naród w głosowaniu ludowym musi zająć stanowisko takie, jakiego od niego wymaga poczucie państwowej i historycznej odpowiedzialności.

Chcemy postępu, utrwalenia dokonanych reform społecznych przez cały naród, chcemy Polski naprawdę Demokratycznej, Ludowej, na woli ludu opartej.

Referendum wyborów nie zastąpi. Naród musi wypowiedzieć się w głosowaniu ludowym, jaką ma być opracowana ordynacja wyborcza, do sejmów tylko, czy też i do senatu, który ma smutną za sobą tradycję wsteczności.

Musimy się w referendum ustosunkować do tego zagadnienia.

Senat przed wojną w 1923 r. zmniejszył zasiłki setkom tysięcy bezrobotnych, ograniczył ustawę o ochronie lokatorów. W 1925 roku senat pogrzebał ustawę o reformie rolnej. Kosztował rocznie przesyłało 6.000.000 zł. przedwojennych. Przeprowadził około 200 reakcyj-

nych poprawek prawicy. Nie głosowali do senatu chłopci i robotnicy. Około 5.000.000 Polaków pozabawiono prawa głosu w wyborach do senatu.

A naród polski chce w całej swej liczbie wyrazić swą wolę w jednoizbowym parlamencie, bez hamowania tej woli przez senat.

Dla wykreślenia wewnętrznych form ustrojowych, potrzebne jest głosowanie ludowe w Polsce i dla zajęcia stanowiska w sprawach międzynarodowych.

Chcemy pokoju. Nie chcemy wojny.

Nie chcemy więcej z trwogą patrzeć na zachód, mając w pamięci świeże obrazy dymów krematoryjnych kominów, lasy krzyżów cmentarnych i ruiny zniszczonych wsi i miast. Gwarancją pokoju i bezpieczeństwa narodowego to Polska oparta granicami na Odrze i Niszie Łużyckiej, z kilkuset kilometrowym dostępem do morza. To Polska budująca swą siłę na odwiecznych ziemiach piastowskich. To granitowa bariera dająca gwarancję, że nigdy but krzyżacki nie stąpi na nasze ziemie.

Bogactwa tych ziem, stanowiące wartość 9,5 miliarda dolarów, to poważny czynnik bogactwa narodowego, którego nie możemy sobie pozwolić wydrzeć.

Na wszelkie zakusy wrogich nam sił w kraju i zagranicą, kwestionujących nam prawo do tych ziem, naród polski i całe społeczeństwo w referendum ludowym odpowie poważnie i stanowczo, że sam potrafi i może w sprawach swych granic zdecydować. Przed konferencją pokojową sprawa ta będzie przez Polaków całkowicie zdecydowana, że ziemie te są nasze na zawsze.

Trzykrotne „TAK” to poważne historyczne wyrażenie opinii narodowej wobec naszego Państwa i całego świata, że jesteśmy dojrzałym narodem, pragnącym Polski Demokratycznej, bez narzucania nam za funty szterlingi i dolary ustroju, bez narzucania nam „wolnego miasta Gdańska” i „plebiscytów” niezgodnych z naszym państwowym interesem.

Nasze tradycje walk z okupantem o wolność Polski i nasze narodowe wartości, dają nam pełne prawo do zajęcia w swych sprawach swego stanowiska.

Swe prawo i godność narodową zadokumentujemy przed całym światem w dniu 30 czerwca trzykrotnym stanowczym — „TAK!”

M. Bodalski
Poseł do KRN.

Iszy Sekretarz Kom. Woj. PPD

Konferencja 4 ministrów spraw zagranicznych

Paryż — W sobotę 15 czerwca po południu, w pałacu luksemburskim rozpoczęła się konferencja ministrów spraw zagranicznych. Pierwsze posiedzenie będzie poświęcone omówieniu porządku obrad. Formalności związane z otwarciem konferencji, zostaną zredukowane do minimum, ponieważ obecna sesja uważana jest za dalszy ciąg poprzedniej. Sprawy proceduralne i plan posiedzeń pozostanie prawdopodobnie niezmiennym.

Zastępcy ministrów spraw zagranicznych zebrał się we czwartek po południu, w celu omówienia następujących spraw, stojących w związku z traktatami pokojowymi dla Włoch i Rumunii: 1) raport komisji eksper-

tów hydro-energetycznych w sprawie podziału między Francję i Włochy energii elektrycznej z doliny Roya, położonej w pasie granicznym, 2) sprawozdanie gospodarce, dotyczące Rumunii, 3) sprawozdanie gospodarce, dotyczące terenów, które mają być przyznane Włochom na zasadzie traktatu pokojowego, 4) wyrzeczenie się przez Włochy żądań wobec państw sojuszników, 5) sprawozdanie komisji ekspertów w sprawie mienia włoskiego na terenach, należących do Narodów Zjednoczonych, 6) sprawa demilitaryzacji Sardynii i Sycylii, 7) projekt traktatu pokojowego z Rumunią.

Pomnij — Niemiec od zachodu „Tak” — to zwarty front narodu

Broń równie groźna jak bomby

W współczesnej wojnie bierze udział nie tylko umundurowany żołnierz, ale cały bez wyjątku naród — mężczyźni, kobiety, a nawet i dzieci. Współczesnej wojny nie wygrywa się również wyłącznie za pomocą czołgu i armaty. Technika dzisiejszych wojen została udoskonalona i coraz bardziej nowych środków używa się do przyspieszenia zwycięstwa i ostatecznego pokonania wroga. Nowoczesne sztaby posługują się bronią nie mniej groźną, niż bomby i w wielu wypadkach skuteczniejszą od nich — propagandą. Już w roku 1918 marszałek Foch, przygotowując się do wielkiej ofensywy, która miała za zadanie rozgromienie państw centralnych, rzucił przed rozpoczęciem działań tę nową broń do akcji i rzeczywistość najbliższych tygodni przekreśliła wszelkie plany i obliczenia. Klęska Niemiec nastąpiła o pół roku wcześniej od przewidywanego terminu. I odtąd propaganda w czasie wojny zajęła miejsce równe uzbrojeniom czy też walkom na froncie. Przede wszystkim prasa pokazała swą nadzwyczajną potęgę. Siła słowa stała się znakomitą bronią, którą potrafi rozsadzić najwspanialszą zdawałoby się armię. Posiadanie dobrze zorganizowanej prasy ułatwia zdobycie władzy politycznej i jest ważnym narzędziem w rękach każdego rządu. Dziennikarze w wielu wypadkach odgrywają rolę języczka u wagi, urabiają nastroje wśród społeczeństwa, mogą na skutek umiejętnej przeprowadzonej propagandy zmusić sterników państwa do wypowiedzenia wojny drugiemu państwu. Jako przykład stawiane są najczęściej Stany Zjednoczone Ameryki Północnej. W kraju tym dzienniki mogą wszystko zrobić i są potężną bronią w rękach finansistów i koncernów. W czasie ostatniej wojny były najpotężniejszym czynnikiem na froncie walki z faszyzmem.

Charakterystyka ogólna

Nie jest łatwo dokonać oceny prasy amerykańskiej. Trzeba bowiem podchodzić do niej z innymi kryteriami, niż do prasy europejskiej. W USA nie ma przede wszystkim t. zw. prasy oficjalnej. Rząd — to znaczy prezydent — posiada jednak zdecydowany wpływ na wszystkie gazety w państwie. W czasie wojny odbywało się to w ten sposób, że prezydent Roosevelt wprowadził zwyczaj urządzania dwa razy w tygodniu konferencji prasowej w Białym Domu i na niej, w atmosferze zupełnej swobody, prasa wywnętrzała wszelkie swoje żale i zadawała również najbardziej niedyskretne pytania. Nie znaczyło to oczywiście, że zawsze ciekawość zadających te pytania była zaspakajana. W każdym razie prasa była bezwzględnie lojalna w sprawozdaniach z konferencji — ale za to zachowywała sobie zupełną swobodę w komentowaniu odpowiedzi prezydenta. Przekraczanie owej utrudniał fakt, że na konferencji następnej takie wystąpienie publicznie piętnowano, jako szkodliwe dla interesów państwowych. W tych warunkach trudno jest więc mówić o cenzurze w pojęciu europejskim. Prasę amerykańską cenzuruje bardzo ostro kapitał i banki, gdyż jest im podporządkowana całkowicie. Jest to cenzura

nadzwyczaj bezwzględna, obcina wszystko, co przeciwko niej się pisze. Amerykańska „wolność” słowa daleka jest więc od wolności w tym znaczeniu, jak my ją rozumiemy.

Rozejście się wśród dzienników amerykańskich jest jeszcze tym bardziej utrudnione, że zasadniczo nie istnieją tam t. zw. organy partyjne. Można nawet powiedzieć, że prasa amerykańska jest od partii niezależna. Jest natomiast zależna, a właściwie ściśle związana z najróżniejszymi interesami grup finansowych i przemysłowych. Naprzykład „dynastia Morgana” dysponuje wpływami na następujące pisma: „New York Times”, „New York Sun”, „New York Evening Post”, „Harpers Weekly”, „Chicago Evening Post” i na cały szereg mniejszych. Szczególną rolę odgrywają w prasie koncerny. Są one nadzwyczaj wielkie i taki koncern Hearsta wydaje kilkadziesiąt dzienników i czasopism w najrozmaitszych miastach amerykańskich. Siła tego koncernu jest potworna, jeżeli sobie uświadomimy, że obejmuje najmniej siedem milionów czytelników. Koncern Hearsta rzucił te całą siłę do walki z państwami „osiowymi”, a zwłaszcza z hitlerowską Trzecią Rzeszą.

Prasa amerykańska, co jest bardzo charakterystyczne, nie uznaje t. zw. w Europie talmuda politycznego. Dzienniki amerykańskie zmieniają swoje zasadnicze posunięcia i oceny z dnia na dzień, dziś kogoś zwalczają, a już jutro piszą peany na jego cześć, gdyż zażądał tego właściciel koncernu. Nie wahają się również bez najmniejszego zażenowania przyznawać do popełnionych błędów.

Ażebym ocenić stosunek poszczególnych dzienników okresu wojny do polityki Roosevelta, trzeba by raczej znać osobiste kontakty wpływowych polityków z ich redakcjami. Inaczej jest to niemożliwe.

Agencje informacyjne

Niemniej potężniejsze od prasy są Amerykańskie Agencje Prasowe, które zmonopolizowały niemal informacje całego zachodniego świata.

Stało się tak dlatego, że w USA

bardzo wcześnie postawiono zasadę, iż „kabel narodowy” znaczy więcej, niż kilka krążowników. To też agencje amerykańskie dysponują własnymi kablami i są zupełnie niezależne od wydarzeń światowych. Agencje te utrzymują nieprawdopodobnie ilości korespondentów zagranicznych, przy czym ich korespondenci są bardzo często korespondentami największych dzienników amerykańskich. W ten sposób wywierają one na prasę wpływ podwójny, raz przez swoje serwisy informacyjne, drugi raz przez swoich korespondentów, pracujących oczywiście w myśl wytycznych agencyjnych. Wpływ ten jest nie byle jaki, jeśli się zważy, że agencja „Associated Press” wywiera bezpośredni nacisk na około 1.400 dzienników amerykańskich. Drugą co do wielkości agencją jest „United Press” i trzecią „International News Service”.

Dzienniki amerykańskie

W Waszyngtonie wychodzą dwa bardzo wpływowe dzienniki. Pierwszy z nich to „Washington Post”. Jest on zasadniczo o odcieniu demokratycznym i popierał w czasie wojny bez zastrzeżeń politykę Roosevelta. Odznaczył się „Washington Post” szczególną surowością żądań represyjnych przeciwko Rzeszy, między innymi posunął się najdalej w proklamowaniu blokady głodowej Rzeszy. Głównym piórem tego dziennika jest Dorothy Thompson, Waszyngtońska „Star” uchodził za organ grupy urzędniczej „Nowego Planu” i sięgał nakładem do 150 tysięcy.

W Nowym Jorku ogromny wpływ wywiera niezależny organ o silnym odcieniu republikańskim „New York Herald Tribune”, który od samego początku wojny popierał na ścisłą współpracę USA z Imperium Brytyjskim, a zwłaszcza z Kanadą. Jednym z czołowych komentatorów tego pisma był Walter Lippman, autor znanej książki „Polityka zagraniczna Stanów Zjednoczonych” i zwolennik imperialistycznego programu Roosevelta. Komentatorem wojnowym „New York Herald Tribune” był George F. Eliot, również zdecydowany zwolennik „Europa first”.

Przegląd kulturalny

Śmierć znanego pisarza niemieckiego. W Agnieszce pod Jelenią Górą na Dolnym Śląsku zmarł w wieku lat 84 — znakomity powieściopisarz i dramaturg niemiecki Gerhart Hauptmann.

Hauptmann był czołową postacią w literaturze niemieckiej początku bieżącego stulecia. Najważniejsze jego utwory — to epos „Till Eulenspiegel”, powieść naturalistyczna „Wanda”, powieść autobiograficzna „Księga pamiętności” oraz szereg utworów dramatycznych, wystawianych na scenie polskiej, jak: „Tkanina”, „Dzwon zatopiony”, „Zachód słońca”, „Hausia”, „Kolega Kramstona”, „Dorothea Augennman”. Wypomnione utwory postawiły Hauptmann w szeregu najwybitniejszych dramaturgów współczesnych.

Wiadomość tę musimy uzupełnić informacją, że Hauptmann stał się obok H. H. Eversa sztandarowym pisarzem hitlerowskich Niemiec. W czasie wojny był kilkakrotnie przy-

jęty przez Hitlera i otrzymywał wysokie odznaczenia hitlerowskie. Potępił Tomasza Manna i emigracyjną literaturę niemiecką. Sławny kiedyś dramaturg w ostatnich kilkunastu latach swego życia nic prawie nie pisał.

Rada Naukowa Ziemi Odzyskanych. W dniach 16—19 czerwca odbędzie się w Krakowie III sesja Rady Naukowej dla Zagadnień Ziemi Odzyskanych. O doniosłości obrad III sesji świadczy fakt, że program jej obejmuje 41 referatów przygotowanych przez najwybitniejszych specjalistów z różnych dziedzin nauki.

Oprócz członków Rady, których liczba została ostatnio powiększona do 80-u osób, wezmą udział w sesji przedstawiciele wszystkich ministerstw i zainteresowanych urzędów centralnych.

III sesja Rady Naukowej dla Zagadnień Ziemi Odzyskanych będzie (Dokończenie na str. 4-ej)

„New York Times” wydaje Arthur Hays Sulzberger, który swego czasu był wymieniany jako kandydat na ambasadora USA w Moskwie. Redakcja tego pisma, zbliżonego do partii demokratycznej, dysponuje największym w świecie sztabem korespondentów zagranicznych. Roczny jej budżet przekracza 3.000.000 dolarów, a nakład wynosi 500.000. Atakowała Roosevelta w imię wielkiego kapitału. „New York Daily Mirror” reprezentuje tendencje imperialistyczne, a „New York Daily News” jest pismem często sensacyjnym, ale o największym nakładzie w Ameryce — 2.000.000. „New York Sun” — to organ prawego skrzydła partii republikańskiej. „The Wallstreet Journal” był znowu organem centrali finansowej świata. „PM” jest własnością wybitnego anglofila amerykańskiego, Fielda, właściciela wielkich magazynów towarowych w Chicago.

Ukazujący się już na prowincji „Chicago Sunday Tribune” reprezentuje w sposób bezwzględny tezę, że USA nie powinny się z nikim dzielić panowaniem nad światem i te tendencje imperialistyczne krzykliwie rozgłasza. Nakład „Chicago Daily Tribune” dochodzi do 1.000.000. Pismo to poświęca wielką uwagę Ameryce Południowej.

Zbyt liczna jest prasa amerykańska, aby w wąskim artykule można było omówić lub chociażby tylko wymienić te wszystkie dzienniki.

Wydawnictwa periodyczne

Nie można jednak w żadnym wypadku pominąć wydawnictw periodycznych, wśród których największą siłą reprezentuje koncern, będący własnością Henry R. Luce'a, skupiający jeden miesięcznik „Fortune” oraz dwa tygodniki: „Life” i „Time”. Ten wszystkim tym wydawnictwom, nadaje Henryk Luce i jego żona, posłanka do kongresu USA. Małżonkowie Luce sformowali program „nadchodzącego wieku amerykańskiego”. W programie tym wyrażono szczególnie dla Anglii dotkliwe zdanie: „Nie my do Wielkiej Brytanii, lecz Wielka Brytania może się do nas przyłączyć” — oczywiście w charakterze 49-go Stanu. Jest to program drapieżnego imperializmu, propagowanego bez żadnych skrupułów, który zwalcza inne imperializmy w myśli własnych interesów. Najostrzejsze ataki na Imperium Brytyjskie w USA mają źródło w tych trzech periodykach, a skupili się koło nich najwybitniejsi publicyści amerykańscy. Wielki tygodnik „American Mercury” już w czasie wojny ostro atakował Europę wschodnią, tak samo jak „Coller Weekly” wszystkie rządy emigracyjne w Londynie. Wydawnictwo „Loch” stwarza swobodną platformę do kłótniowania się na jego łamach wszystkich sprzecznych zagadnień amerykańskich. „Foreign Affairs” głosi dewizę „Union Now” czyli unia Stanów Zjednoczonych z Wielką Brytanią. Pismem o typie wybitnie literackim jest „Readers Digest”. Obliczone jest ono na 7 milionów czytelników. Atakowało Roosevelta i idee „nowego planu”.

Organizacja prasy amerykańskiej jest na najwyższym poziomie. Nie też dziwnego, że należy do broni równie groźnej jak działa bomby.

